Lietas Nr. C33238715
Lietas arhīva Nr. CA-3197-15/34

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2015.gada 7.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesneši Svetlana Beļajeva, Marika Bebriša un Dzintra Zvaigznekalna-Žagare,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2015.gada 7.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1.] /pers. C/ 2015.gada 24.februārī iesniedza Rīgas rajona tiesā prasību pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 177.,178., 179.pantiem, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", lūgts:1/pieņemt lēmumu par pagaidu noregulējumu, piedzenot no /pers. D/, par labu /pers. C/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla /pers.E/ uzturam EUR 241 mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no prasības celšanas dienas līdz nolēmuma taisīšanai lietā; 2/palielināt no /pers. D/ ar Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2006.gada 15.maija spriedumu civillietā Nr. C15243005 piedzītos uzturlīdzekļus EUR 42,69 (LVL 30,00) apmērā mēnesī un piedzīt no /pers. D/, ar labu /pers. C/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla /pers.E/ uzturam EUR 241 mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz laikam, kad dēls pats spēs sevi uzturēt; 3/ sprieduma izpildi noteikt nekavējoties.

[2] **Ar Rīgas rajona tiesas 2015.gada 7.maija spriedumu prasība apmierināta daļēji.** Tiesa nosprieda palielināt uzturlīdzekļu apmēru, kas bija noteikts ar Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2006.gada 15.maija spriedumu un piedzīt no /pers.D//pers.C/labā līdzekļus 2001.gada 3.augustā dzimušā dēla /pers.E/ uzturam ik mēnesi EUR 190, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sakot ar 2015.gada 24.februāri un līdz bērna pilngadībai.

Tiesa noraidīja prasību daļā par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu vēl par EUR 51 ik mēnesi /pers. E/ uzturam

Tiesa atbrīvoja /pers. D/ no valsts nodevas samaksas EUR 200 apmērā un piedzina no /pers. D/ par labu valstij valsts nodevu EUR 65,16. No /pers. D/ piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 7,65.

Tiesa noteica, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

[3.] Pirmās instances tiesa atzina, ka ar Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2006.gada 15.maija spriedumu noteiktais uzturlīdzekļu apmērs EUR 42,69 (LVL 30), neatbilst bērna iztikas nodrošināšanai nepieciešamiem izdevumiem, ka arī 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kas nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, ko katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

[4.] Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam": bērnam līdz 7 gadu vecumam minimālie uzturlīdzekļi nodrošināmi 25% apmērā (2.1.punkts), bet bērnam no 7 gadu vecuma – 30% apmērā (2.2.punkts) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar grozījumiem Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr. 665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi"2.punktā, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015.gada 1.janvāra ir EUR 360.

Līdz ar to, atbilstoši valsts noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, atbildētājam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, ņemot vērā bērna vecumu ir jāmaksā uzturlīdzekļi bērna uzturam EUR 108 ik mēnesi.

[5.] Pirmās instances tiesa izvērtējot prasītājas un atbildētāja mantisko stāvokli konstatēja:

[5.1.] prasītājas ienākumus veido viņas darba alga SIA GA Manager", kur viņas vidējā darba alga mēnesī ir EUR 1000, šo faktu apstiprina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2015.gada 5.marta izziņa un Valsts ieņēmumu dienesta 2015.gada 3.marta izziņa par fiziskās personas ienākumiem;

[5.2.] atbildētāja ienākumus veido darba alga SIA "Kreiss", un viņa ienākumi pirms nodokļu nomaksas 2014.gadā bija vidēji EUR 370,78, ko apstiprina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2015.gada 5.marta izziņa un Valsts ieņēmumu dienesta 2015.gada 3.marta izziņa par fiziskās personas ienākumiem.

Sakarā ar /pers. D/ darba nespēju no 2015.gada 20.janvāra ar valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2015.gada 13.marta lēmumu /pers. D/ piešķirts un izmaksāts slimības pabalsts par laiku no 2015.gada 9.februāra līdz 2015.gada 5.martam EUR 200,68.

Pirmās instances tiesa konstatēja, ka atbildētāja apgādībā atrodas vēl viens nepilngadīgs bērns un atbildētājs maksā bērna uzturam EUR 110 mēnesī, ka arī sedz uzturlīdzekļu parādu Uzturlīdzekļu garantijas fondam.

[6.] Izvērtējot prasītājas iesniegto bērna uzturēšanai nepieciešamo izdevumu aprēķinu EUR 482 apmērā, pirmās instances tiesa konstatēja, ka tajā iekļauti izdevumi par preču iegādi skolai, apģērbam, apaviem, ēdināšanai, komunālie pakalpojumi, medicīnas izdevumi, izdevumi sporta nodarbībām un papildus mācību stundām.

[6.1.] Pirmās instances tiesa no nepilngadīgā uzturēšanas izdevumu aprēķina izslēdza kā nepierādītus komunālo maksājumu izdevumus EUR 30 apmērā, izdevumus medicīniskiem pakalpojumiem EUR 57 apmērā, izdevumus sporta nodarbībām EUR 15. Ņemot vērā minēto, pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka 13 gadus veca /pers. E/ uzturēšanai ir nepieciešami EUR 380 mēnesī. Līdz ar to, atbildētājam jāmaksā puse no šiem izdevumiem, kas ir EUR 190 mēnesī , līdz bērna pilngadībai, pārējā daļā prasība noraidīta.

[7.] Pirmās instances tiesa ir devusi vērtējumu atbildētāja argumentam par viņa spējām maksāt uzturlīdzekļus tikai EUR 42,69 apmērā, kā to iepriekš bija noteikusi Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija 2006.gada 15.maija spriedumā.

[7.1.] Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka bērna uzturēšanas pienākums ir prioritārs attiecībā pret visām citām saistībām, pat ja tās ir pret Uzturlīdzekļu garantijas fondu. Savukārt atbildētāja vienošanās ar otra bērna – /pers. G/ māti par uzturlīdzekļiem EUR 110 apmērā ir nostādījusi atbildētāja jaunāko dēlu /pers. E/ sliktākā stāvokli, salīdzinot ar vecāko dēlu, jo jaunākā dēla uzturam piekrīt maksāt EUR 42,69.

[8.] Pirmās instances tiesa nav konstatējusi apstākļus, kas norādītu uz atbildētāja darba nespēju un nespēju nodrošināt saviem bērniem tādus dzīves apstākļus un sociālo vidi, kas veidos bērnu pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

[9.] Pirmās instances tiesa spriedumu pamatoja uz Civillikuma 177.-179.pantiem, ANO Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta otro daļu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu, ka arī pamatojoties uz Civilprocesa likuma 205.panta pirmo daļu 1.pantu, noteikusi, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties un no prasības celšanas dienas, atzīstot, ka tieši no prasības celšanas brīža, persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzību realizāciju tiesā, līdz brīdim, kad bērns sasniedz pilngadību, jo tas ir brīdis, kad persona iegūst spēju realizēt

civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus.

[10.] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, tiesa daļēji atbrīvoja atbildētāju no valsts nodevas samaksas lietā, prasītāja atbrīvota no valsts nodevas samaksas saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu.

[11.] **Atbildētājs/pers. D/ iesniedza apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2015.gada 7.maija spriedumu.**

[11.1.] Atbildētājs pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu **daļēji,** norādot, ka piekrīt maksāt bērnam uzturlīdzekļus EUR 110 mēnesī, līdzīgi kā otram bērnam;

[11.2.] pirmās instances tiesa nav pietiekami vērtējusi viņa mantas stāvokli: viņam nepieder nekustamie īpašumi, transportlīdzekļi, ir parāds Uzturlīdzekļu garantijas fondam EUR 1714,06, no 2015.gada 20.janvāra līdz 13.aprīlim nestrādāja, sakarā ar to, ka bija lauzta roka, maksā uzturlīdzekļus otram bērnam EUR 110 apmērā;

[11.3.] pirmās instances tiesa nav pietiekami vērtējusi bērnam nepieciešamo izdevumu aprēķinu, jo prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par privātstundu matemātikā un latviešu valodā izmaksām, nav ņemti vērā ieteikumi par sporta nodarbībām;

[11.4.] pierādījumus nav varējis savlaicīgi iesniegt jo nezināja lietas izskatīšanas datumu, jo atradās darba komandējumā ārpus Latvijas robežām;

[11.5.] atsaucās uz 2012.gada LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta apkopojumu "Par tiesu praksi strīdu izskatīšanā par aizgādības (kopīgas, atsevišķas, ikdienas) un saskarsmes tiesībām un uzturlīdzekļiem bērniem", kas nosaka divus galvenos kritērijus, nosakot uzturlīdzekļus: vecāku mantiskais stāvoklis un bērnam nepieciešamo izdevumu apmērs, ko pirmās instances tiesa nav pietiekami izvērtējusi.

[12.] Prasītāja iesniedza paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, norādot, ka viedokli par izveidojušos situāciju ir izteikusi savā prasības pieteikumā un paskaidrojumos pirmās instances tiesā.

[13.] Uz apelācijas instances tiesas sēdi prasītāja /pers. C/ nav ieradusies, par tiesas sēdes vietu un laiku viņai Civilprocesa likuma 56.panta piektās daļas noteiktajā kārtībā paziņots.

2015.gada 23.septembrī pl. 9:23 tiesā saņemta telefonogramma ar informāciju, ka /pers. C/ nevarēs ierasties uz tiesas sēdi 2015.gada 23.septembrī pl. 12:30 sakarā ar veselības stāvokli, darba nespējas lapa tiks nosūtīta tuvākajā laikā.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, kas attaisnotu viņas neierašanos uz tiesas sēdi, tiesa viņas neierašanos atzīst par bez attaisnojošiem iemesliem.

Pie apstākļiem, ka prasītāja paskaidrojumus par apelācijas sūdzību ir iesniegusi, tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 209. un 210.pantos noteiktos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai un atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez prasītājas piedalīšanās.

[14.] Uz apelācijas instances tiesas sēdi atbildētājs un apelācijas sūdzības iesniedzējs /pers. D/ nav ieradies, par tiesas sēdes vietu un laiku viņam Civilprocesa likuma 56.panta piektās daļas noteiktajā kārtībā paziņots.

2015.gada 7. septembrī un 22.septembrī tiesā saņemti e-pasta sūtījumi, kuros norādīts, ka atbildētājs nevar piedalīties tiesas sēdē sakarā ar darba komandējumiem Spānijā un Čehijā, Latvijā uzturas ļoti reti, lūdz tiesas sēdi atlikt.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, kas attaisnotu viņas neierašanos uz tiesas sēdi, tiesa viņa neierašanos atzīst par bez attaisnojošiem iemesliem.

Līdz ar to, tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 209. un 210.pantos noteiktos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai un atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus lietā un izvērtējusi apelācijas sūdzības saturu, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji, bet apelācijas sūdzība kā nepamatota ir noraidāma.

[15.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas noteikumiem, apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības, sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

[16.] Tiesību doktrīnā ir atzīts, ka prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju un kuru esamību vai neesamību prasītājs lūdz konstatēt, vienlaicīgi lūdzot aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās interese. Prasības pamatu veido juridiskie fakti, ar kuriem tiesību normas hipotēze saista strīda materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanu vai izbeigšanos *(Civilprocesa likuma komentāri, I.daļa, autoru kolektīvs prof. K.Torgāna zinātniskā redakcija, Rīgā, Tiesu namu aģentūra, 2011..., 321-322.lpp.).* Prasības priekšmets izskatāmajā lietā ir tiesības uz uzturlīdzekļu saņemšanu noteiktajā apmērā, un tiesa var apspriest prasījuma pamatotību vadoties vienīgi no tiem faktiem un apstākļiem, kurus puses norādījušas kā prasības vai iebildumu pamatu.

Pirmās instances tiesas spriedumu prasītāja nav pārsūdzējusi, līdz ar to, ir pamats atzīt, ka prasītāja piekritusi pirmās instances tiesas spriedumā noteiktajam uzturlīdzekļu apmērām EUR 190 mēnesī.

Atbildētājs savā apelācijas sūdzībā norādījis, ka pārsūdz spriedumu daļēji, piekrītot maksāt bērna uzturam EUR 110 mēnesī.

[17.] Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka prasības noraidītajā daļā strīds nepastāv un šajā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir stājies likumīgā spēkā.

Strīds pastāv par uzturlīdzekļu summas starpību, kuru neatzīst atbildētājs EUR 80 apmērā.

[18.] Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa nosaka, ka, ja tiesa atzīst, ka zemākas instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

[19.] Civillietu tiesu kolēģija, pārbaudījusi un novērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju atzīst, ka tajā sniegtā argumentācija ir izvērsta, pareiza un pilnībā pietiekama, līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, papildus norādot uz šādiem apstākļiem.

[20.] Lietā nepastāv strīds, ka nepilngadīgā /pers. E/ vecāki ir puses lietā, kura ikdienas aizgādību realizē māte – /pers. C/.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

[21.] Civillikuma 179.panta pirmā daļa paredz, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

[22] Civillikuma 177.panta trešā daļa nosaka, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdināšanu, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam). Arī tad, ja vecāki dzīvo šķirti un bērna ikdienas aizgādību īsteno otrs vecāks, vecāka pienākums ir rūpēties par bērnu.

[23.] Lietā konstatēts, ka saskaņā ar Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2006.gada 15.maija spriedumu civillietā Nr. C15243005 no /pers. D/ par labu /pers. C/ piedzīti uzturlīdzekļi EUR 42,69 (LVL 30,00) apmērā mēnesī nepilngadīgā dēla /pers. E/ uzturam, sākot no 2005.gada 5.oktobra līdz bērna pilngadībai.

Prasītāja pirmās instances tiesā lūgusi uzturlīdzekļu apmēru palielināt, norādot, ka tas neatbilst valstī noteiktajam uzturlīdzekļu minimālajam apmēram un bērna uzturēšanai nepieciešamiem izdevumiem.

Pirmās instances tiesa prasību apmierināja daļēji, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai dēla uzturam EUR 190 mēnesī, bet ne mazāk, kā Ministru kabinetā noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot ar 2015.gada 24.februāri, līdz bērna pilngadībai.

[24.] Ņemot vērā to, ka prasītāja pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi, Civillietu tiesu kolēģija secina, ka šāds uzturlīdzekļu apmērs atbilst bērna faktiskajām vajadzībām un līdz ar to, bērna uzturēšanai mēnesī ir nepieciešami EUR 380.

[25.] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, nosakot uzturlīdzekļu apmēru ir ņēmusi vērā un vērtējusi 2012.gada LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta apkopojumā "Par tiesu praksi strīdu izskatīšanā par aizgādības (kopīgas, atsevišķas, ikdienas) un saskarsmes tiesībām un uzturlīdzekļiem bērniem", uzturlīdzekļu noteikšanas kritērijus: vecāku mantisko stāvokli un bērnam nepieciešamo izdevumu apmēru, ka arī Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteikto papildus kritēriju – vecāku spējas uzturēt bērnu.

[26.] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ir izvērtēts atbildētāja un prasītājas mantiskais stāvoklis, tajā skaitā arī atbildētāja apelācijas sūdzībā norādītie argumenti [11.2].

[26.1.] Pirmās instances tiesa ir norādījusi, ka neatkarīgi no vecāku mantiskā stāvokļa, minimālā uzturlīdzekļu summa, kas vecākiem jāmaksā bērna uzturam ir noteikta ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 un ņemot vērā bērna vecumu, lietā tie ir EUR 108.

[26.2.] Pirmās instances tiesa ir konstatējusi, ka: atbildētājs strādā SIA "Kreiss"un viņa vidējie ienākumi 2014.gadā bija EUR 370,78 mēnesī, pirms nodokļu nomaksas; laika periodā no 2015.gada 20.janvāra līdz 13.aprīlim atbildētājs bijis darba nespējīgs.

Pirmās instances tiesa ir novērtējusi atbildētāja spējas maksāt uzturlīdzekļus noteiktajā apmērā, atzīstot, ka atbildētājs ir darba spējīgs un ja pašreizējie ienākumi nav pietiekami, atbildētājam ir visas iespējas atrast labāk apmaksātu darbu, lai nodrošinātu saviem bērniem attīstībai labvēlīgu vidi.

[26.3.] Pirmās instances tiesa ir norādījusi, ka bērnu uzturēšanas pienākums ir prioritārs attiecībā pret visām citām saistībām, ja pat tas ir Uzturlīdzekļu garantijas fonds.

[27.] Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

[27.1.] Iesniedzot apelācijas sūdzību, atbildētājs nav iesniedzis jaunus pierādījumus vai norādījis uz apstākļiem, kurus pirmās instances tiesa nav vērtējusi.

[27.2.]Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka no 2015.gada 13.aprīļa atbildētāja darba spēja ir atjaunojusies, viņš turpina strādāt, ko apstiprina e-sarakste ar tiesu.

[27.3.] Civillietu tiesu kolēģijai nav pamata apšaubīt pirmās instances tiesas secinājumus par atbildētāja darba spējām un spējām nodrošināt bērnam uzturu atbilstoši tam sociālajam un intelektuālajam līmenim, kas viņam tika nodrošināts līdz šim.

[28] Civillietu tiesu kolēģija ņem vērā apstākli, ka atbildētājs jau maksā uzturlīdzekļus otram nepilngadīgajam dēlam pers. G EUR 110 apmērā, par ko ir panākta vienošanās ar bērna māti, kas ir vecāku brīvprātīga izvēle kādā apmērā tēvam jāpiedalās bērna uzturēšanā- samērīgi ar mātes daļu vai citādi. Pie konstatētiem apstākļiem tiesai nav pamata vērtēt maksājamo uzturlīdzekļu samērīgumu, jo katrā lietā pastāv atšķirīgi apstākļi, turklāt minētajā gadījumā pastāv vecāku vienošanās, kas nav saistoša prasītājai šajā lietā.

[29.] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir vērtējusi bērnam nepieciešamo izdevumu aprēķinu [11.3.], izslēdzot no aprēķina izdevumus par komunāliem pakalpojumiem EUR 30, medicīniskiem izdevumiem EUR 57 un sporta nodarbībām EUR 15. Turklāt, izdevumi par bērna papildus apmācībām EUR 40 apmērā ir ņemami vērā, jo izglītības iegūšanas nodrošināšana ir viens no galvenajiem vecāku uzdevumiem.

[30.] Izvērtējot atbildētāja argumentu [11.4] par nespēju iesniegt papildus pierādījumus lietā sakarā ar to, ka viņš nav zinājis lietas izskatīšanas datumu pirmajā instancē, Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu, tiesas dokumenti un paziņojumi par tiesas sēdi atbildētājam nosūtīti pēc viņa deklarētās dzīves vietas: /adrese/, citu adresi saziņai ar tiesu atbildētājs nav norādījis.

Atbildētājs iesniedza paskaidrojumus par prasību tiesas noteiktajā termiņā, līdz ar to, nav pamata uzskatīt, ka atbildētājs netika informēts par tiesas procesu un viņam bija liegta iesniegt pierādījumus atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta trešās daļas noteikumiem.

[31.] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietas apstākļus novērtējusi vispusīgi un objektīvi, taisot pamatotu spriedumu, kurā palielināts iepriekš noteiktais uzturlīdzekļu apmērs, piedzenot no atbildētāja prasītājas labā EUR 190 mēnesī bērna uzturam.

[32.] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC-556 atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

[33.] Prasītāja lūgusi uzturlīdzekļus piedzīt no prasības iesniegšanas dienas, līdz ar ko pirmās instances tiesa, ievērojot bērna intereses, ir pamatoti noteikusi uzturlīdzekļu piedziņu no 2015.gada 24.februāra.

[34.] Civillietu tiesu kolēģija norāda, ka ja atbildētājs kopš 2015.gada 24.februāra ir veicis uzturlīdzekļu samaksu, minētās summas ieskaitāmas ar šo spriedumu piedzīto uzturlīdzekļu apmērā.

[35.] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 7.janvāra sprieduma lietā SKC-1478/2015 tika atzīts, ka uzturlīdzekļi bērna labā no atbildētājas piedzenami līdz laikam, kamēr bērns pats spēs sevi apgādāt. Ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēlas saņemt uzturlīdzekļus pats, viņš ir tiesīgs celt tiesā attiecīgu prasību.

Ņemot vērā minēto, uzturlīdzekļi nepilngadīgā /pers. E/ uzturam ir piedzenami līdz laikam, kad viņš pats spēs sevi apgādāt.

Nosakot uzturlīdzekļu piedziņu līdz bērna pilngadībai, pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā judikatūru.

[36.] Vienlaicīgi Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka ir pārtraucama periodisko maksājumu piedziņa par turpmāko laika periodu pēc Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2006.gada 15.maija sprieduma civillietā Nr. C15243005.

[37.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja no likumā noteiktās valsts nodevas samaksas ir atbrīvota.

[38.] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi prasības apmierinātajā daļā ir piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

[39.] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 6.punktu, prasības summa lietā ir aprēķināma kā summa, par kādu palielina maksājumu, bet ne vairāk kā par vienu gadu: EUR 190 – EUR 42,69= EUR 147,31 x 12 = EUR 1767,72.

[40.] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta – a-apakšpunktu, valsts nodeva lietā ir 15% no prasības summas = EUR 265,16 un nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi pirmajā instancē EUR 7,65 un apelācijas instancē EUR 3,10.

[41.] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, ar pirmās instances tiesas spriedumu atbildētājs no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos atbrīvots daļēji.

No /pers. D/ par labu valstij piedzīta valsts nodeva lietā EUR 65,16 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 7,65.

[42.] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, ar pirmās instances tiesas 2015.gada 17.jūnija lēmumu atbildētājs daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par apelācijas sūdzību.

/pers. D/ samaksāja valsts nodevu par apelācijas sūdzību EUR 50.

[43.] Civilprocesa likuma 42.panta ceturtā daļa nosaka, ka ja abas puses ir atbrīvotas no tiesas izdevumu samaksas, tiesas izdevumus uzņemas valsts.

[44.] Ņemot vērā to, ka ar pirmās instances tiesas noteiktā uzturlīdzekļu summa apelācijas instances tiesā nav mainīta, no atbildētāja ir piedzenama valsts nodeva atbilstoši pirmās instances tiesas spriedumā noteiktajam, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi atbilstoši pirmās un apelācijas instances tiesu izdevumiem. Valsts nodeva par apelācijas sūdzību atbildētājam nav atlīdzināma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 204.[1], 205., 430.,432.,434.pantiem Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda

Prasību apmierināt.

Palielināt ar Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2006.gada 15.maija spriedumu civillietā Nr. C15243005 noteikto uzturlīdzekļu summu par EUR 147,31 (viens simts četrdesmit septiņi *euro* 31 *euro cents*) mēnesī.

Piedzīt no /pers. D/ personas kods /personas kods/ par labu /pers. C/ personas kods /personas kods/ uzturlīdzekļus nepilngadīgā /pers. E/ personas kods /personas kods/ uzturam EUR 190 (viens simts deviņdesmit *euro* 00 *euro centi*) ik mēnesi, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot ar 2015.gada 24.februāri līdz laikam, kamēr bērns pats spēs sevi apgādāt.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Sprieduma izpildē ieskaitīt summas, kuras atbildētājs samaksājis prasītājai kopš 2015.gada 24.februāra.

Noteikt, ka Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2006.gada 15.maija spriedums civillietā Nr. C15243005 izpildāms līdz 2015.gada 24.februārim.

Piedzīt no /pers. D/ personas kods /personas kods/ par labu valstij valsts nodevu lietā EUR 65,16 (sešdesmit pieci *euro* 16 *euro* centi).

Piedzīt no /pers. D/ personas kods /personas kods/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 10,75 (desmit *euro* 75 *euro* centi).

Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi, 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesnese S. Beļajeva

Tiesnese M. Bebriša

Tiesnese Dz. Zvaigznekalna-Žagare